

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

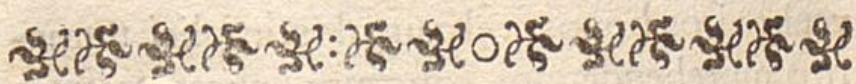
Apologia Pro Conscientiis infirmis, Sev Responsio Benigna Pro securitate dictaminis practici super certa probabilitate fundati

**Fibus, Bartholomaeus
Schweitzer, Johannes**

Coloniae, 1682

§. Tertivs. Pars secunda propositionis minoris probatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39304

§. TERTIVS.

*Pars secunda propositionis minoris
probatur.*

I. Quid verò etiam prudenter pronuntiant Viri isti Catholici & docti, non extare legem probabilioristicam, quomodò potest in controversiam vocari? nunquid offendetur Paternitas Vestra, & acriter in me insurget, si pronuntiem, quòd imprudenter scribat & sentiat cum paucis & talibus, contra tot ac tales incomparabiles ac præstantissimos Doctores, quando imprimis nihil solidæ rationis afferri potest pro vestra sententia? & quomodo audebit asserere, virorum probabilistarum, toc ac talium Doctorum suffragiis frequentata, tamque validis rationum argumentis stabilita iudicia imprudenter formari? an aliud quidpiam est actu prudenter judicare, nisi juxtà rectam rationem hìc & nunc sententiam proferre? juxtà rationem verò hìc & nunc sententiam ferre quid aliud, nisi assensum præbere ob motiva gravis simpliciter momenti, idque post examen veritatis debite institutum sine passione, præoccupatione, partium studio? Atqui sic judicant & judicârunt isti: nisi fortè nôrit Paternitas Vestra eos pravâ animi in-

in inclinatione præpediri, ut nolint verum videre: aut cæcitate percussos esse, ut non possint; adeòque sint *sine consilio* & *sine prudentia*; vos autem soli sapiatis. Neutrum sanè, per salutem Pharaonis! aut fortè etiam viri isti aliter in animo sentiunt, & aliter foris loquuntur & scribunt? Apage. Evasio hic nulla. *Non potest non esse prudens & integrum iudicium*, inquit Innocentius, *quod plurimorum* (imò innumerorum tot ac talium) *suffragiis comprobatur*. Monet quoque *Symbolum Pythagora*, *extra viam publicam ne deflexeris*.

2. Atqui ad prudentiam (ita inquit P. tas V. ra Dissert. 3. pag. 158. ex 2. 2. q. 53. a. 5. Divi Thomæ) pertinet præferre majus bonum præ minori, & ad imprudentiam pertinet desistere à meliori. Unde si operans juxta minus tutam & minus probabilem, imprudenter agit præferendo minus bonum majori; multò imprudentiùs agemus nos, docendo quòd liceat sic operari. R. Quòd ad imprudentiam pertineat desistere à meliori, si debitum hoc sit haberi, vel præceptum, uti debita est & præcepta constantia in observandis mandatis, de cujus constantia defectu loquitur expressè D. Thomas loc. cit. Verùm ad imprudentiam non pertinet desistere à meliori, si hoc debitum vel præceptum non est, ut patet, quia *Virgo non peccat, si nubat* 1. Cor. 7. & tamen desistit à meliori. Si autem non peccat, quomodo agit imprudenter, licet agat minus prudenter, quàm si non nuberet?

D

habet

Habet prudentia gradus suos, ut vittutes aliæ: nec obligat Deus ad prudentiam summam, sicut nec ad optimum vel perfectissimum. Ex quo &

3. Patet responsio ad hoc, quod P.^{tas} V.^{ra} objicit, docentem & operantem probabilistam se exponere periculo; quia sic etiam docens & operans juxta minùs tutam, licet probabiliorem, non operaretur prudenter, quia etiam periculo se exponit. Sicut ergo respondet Paternitas Vestra, illum, qui docet & operatur juxta probabiliorem, licet minùs tutam, se solùm exponere periculo materialis transgressionis, ex quo non præcisè debeat operans imprudentiæ argui, ita & nos. Esto itaque, non operetur prudenter, qui se periculo exponit, si hoc temerè, si sinè causa, si sinè spe evadendi &c. faciat; potest tamen prudenter operari, si hoc faciat sinè temeritate, cum honestâ causa & spe, imò certitudine evadendi. Quod nisi ita est, nunquid Apostolus (ut de Regibus, Principibus, Militibus, Mercatoribus taceam) erit imprudentiæ arguendus, quod se *periculis fluminum & latronum, & falsorum fratrum* objecerit? itemque imprudentiæ arguendi, qui in ipsa lupanaria non sinè periculo etiam fortè proximo peccati formalis ingressi sunt, ut ex fordibus animas graviùs periclitantes extraherent, quas & feliciter extraxerunt?

4. Urget Paternitas Vestra. *Prudentia est virtus intellectualis, qua essentialiter fertur in verum:*

rum: ergo ubi juxta minus probabilem procedendo erratur à lege, ibi non est prudentia. R. primò, retorquendo circa eum, qui juxta probabiliorrem procedens & deserens tutam oppositam, errat à lege. Resp. 2. Negando suppositum consequentis, quod scilicet juxta minus probabilem procedendo erretur à lege; cur enim sic procedens magis errat à lege, quàm procedens juxta probabiliorrem? an opinio probabilior semper vera? dicendum igitur quod prudentia essentialiter feratur in verum, uti hoc est in intellectu hic & nunc inculpabiliter operante, & non aliter. Aliàs enim imprudenter egisset, & peccasset etiam Jacob cognoscendo Liam, quam putabat esse Rachelem. At qui prudenter egit cognoscendo, quia inculpabiliter judicabat esse suam. Quid potest ad hæc opponi ab eo, qui ad pugnandum intellectibus provocat?

5. Ex quibus sic brevius cõtenendo: qui sequitur tot ac talium prudentium de Doctrina Probabilisticâ unanime suffragiũ, vel errat in suo judicio, vel non errat: si non errat, quomodo peccat sequens veritatem? si errat, manifestum & evidens est, quòd invincibiliter erret, quia debitè veritatem inquisivit, & ex motivis gravissimis, totque ac talium Doctorum omni exceptione majorum suffragiis, & consequenter absque temeritate & imputabili negligentia, adeòque & sine imprudentia licere judicavit: ergo non peccavit. Error enim invincibilis juxta omnium Catholicorũ doctrinã, excusat non solum à tanto, sed etiam à toto.